

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:
 A Vasárnapi Élet képes melléklettel.
 1 évre 8.— korona
 Fél évre 4.— ”
 Egyes szám 12 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr. Elschléger Dezső.
 Szerkesztő: Csernyei Mór.
 Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.

Az inasiskolai igazgatóság.

Niedermayer Gyula felsőkereskedelmi igazgató, az inasiskola igazgatói állásáról leköszönt. Alig szabadult ki a hír, megindult a kálváriajárás. Az igazgatóságért sokan versenyeznek, köztük igen érdemes tanfériák, kik a tanügynek igen hasznos szolgálatokat tettek, kik az ujvidéki tanító-ság büszkeségei. Így első sorban Kardos Ignác és Resch Miklós nevei kerülnek felszínre, kiket igazán komoly jelölteknek lehet tekinteni, mert rátermettsége mindegyikük van. Kardos valamint Resch igen soká működik már a tanítói pályán. Mindakettő derék jó tanerő. Nehéz tehát a választás. A többi komolyan számításba sem jöhet, nem mintha lekicsinyelnék őket. Nem. Ez távol legyen tőlünk, hanem azt mondjuk, az ujvidéki tanítóttestület, amelynek oly sok debék tagja van, ebből a kiváló testületből emelkedik ki Kardos és Resch. Ezért ők különösen komoly jelölteknek tekinthetők, mert a jók közül kiemelkedni, igazán elismerést érdemel.

Ez a szerencsétlen iskola, melynek tanterve nem alkalmazkodik mindenben a helyi viszonyokhoz, megérdemli, hogy végrevalahára olyan ember vezetésére bizassék, ki minden tekintetben érti a tanonciskola igazgatását. Igen sok függ a helyes irányítástól. A régi rendszer az volt, hogy minden egyes tanítónak külön tanterve volt, de a bot, mint lényeges kellék nem hiányzott soha. Sokszor szóvattattuk ezt a drasztikus pedagógiai eszközt, de figyelmeztetésünk meddő maradt. Sőt jóakarató tanácsunknak eredménye a kérlelhetetlen gyűlölet, a lekicsinylés volt. Egy egész klikk támadt, mely az olyan intézmény hirdetőjét, ki a botospedagógiát kárhóztatta, teljesen kiszorította az intézetből. Aki kifogást mert tenni, az soha abban az intézetben órát nem kapott, csak az, kinek minden jó volt. Tisztelet a kivételnek! Akadt ilyen is, de csak nagyon kevés.

Lengje át a haladás szelleme ezen intézményt is. Az iparos és kereskedelmi ta-

nonc ép úgy tanuljon, mint ahogy a rendes tanuló, mert ha művelt iparosokat és kereskedőket nevelünk, akkor fellendül az ipar és kereskedelem. Azelőtt az iparos vándorbotot vett a kezébe, bejárta a világot, tapasztalatokat szerzett az élet iskolájában. Ma erre nem volna szüksége, mert itt vannak az iskolák, ahol sokat tanulhatna, ha a rendszer megváltoznék. A vasárnapi *tanítást* elenezzük. Egy nap a nyugalomnak szenteltessek. Öltözködjék, tisztítsa magát a tanonc; testileg és lelkileg épüljön. *Előadásokat* vasárnaponként, azonban lehetne tartani, mely a szabad liceum mintájára szervezendő, ahol nem *tanítani*, hanem nevelni kellene. Erkölcsmesítő előadásokkal hassunk oda, hogy a nyugalom napja a lelkeket átfurmálja, hogy tudjon a tanonc is nemesen, becsületesen gondolkodni. Csak ilyen, de csakis ilyen, tanítás, ilyen előadás tartassék a vasárnapi napon.

Más napokon pedig legyen ez a tanítás olyan, mint ahogy művelt országokban tanítani szokás. Az a tanító, ki csak bottal tud boldogulni, az ne vállaljon az inasiskolában órát, az menjen a Dunaparra sétálni és nézze, hogyan oktatják ma már a katonákat. Ott sincs már bot, pofon stb. csemege, hanem a humanizmus vonult be oda is. És szemlátomást javul a katonai kiképzés, pedig az altisztai anyag nem végzett képezdét, nem tanult semmiféle nevelést és más egyéb „tant” hanem egyenesen a felebbvalók humánus rendeleteit hajtja végre és ez szigorúan tiltja a testi fenytést. Ha olyan kézbe kerül a vezetés, mely humánusan tud irányítani, akkor nem meregyik tanító sem bottal az osztályba menni.

Nekünk mindegy bárki lesz az igazgató, csak azt kívánjuk, hogy odavaló, rátermett ember legyen, kinek példátadó egyénisége imponáljon. Akár Kardos, akár Resch lesz az igazgató, mindegyik odavaló ember és oly nehéz a választás, hogy valószínűleg sorsházás dönt közöttük. Azon tanítóknak pedig, kiknek órákat szánnak, igazságosan jutassanak. Nehogy az egyiknek mindent, a másiknak semmit. Cs. H.

Vasárnaptól — vasárnapig.

A drágaság. Elviselhetetlen ma már a drágaság. Husra, baromfira éppenséggel nem jut, mert aki ma Ujvidéken húst eszik, az bizonyára vagy örökölt, vagy valami uton-módon rengeteg pénzhez jutott. Fogaink átalakulnak a szem és metszfogak feleslegesek, csak a zöldség- és gyümölcsragásra alkalmas tompafogainkat használjuk. Pedig másképpen lehetne minden. Hébe hoba húst is ehetnénk, ha a csirkepiac mizériáit eltávolítanák. A szegények jajgatnak, de miként az egyiptomi rabságban 400 evig kellett kiabálniok, segítségért fohászzkodniok, úgy ma is kiálthatunk torokunkszakadtából, annyit amennyit tődönkből kifújhatunk. Senki sem hallgat reánk. A kofák összevásárolják a baromfit és mi fogyasztók nem tehetünk ellene semmit, mert jaj annak a halandónak, ki az ujvidéki tüzesnyelvű kofával szembezállni mer. Reggel, már kora hajna ban is összevásárolják a piacra hozott árut és ha mégis rászánjuk magunkat a vételre, akkor a kofától kell vennünk. Az érdemes főkapitány ur tehetne ebben az ügyben valamit. Nem valamit, de sokat. El kell tiltani a kofákat az elővételtől, akkor az ujvidéki piac árai ismét tűrhetők lesznek. Lehet, hogy a főkapitány urnak nem volt tudomása a csirkepiac történekről és ezért nem intézkedhetett. Miután mi felhívjuk figyelmét ezen borzasztó állapotokra, reméljük, hogy segítve lesz a bajon és ha nem is fő minden vasárnap, de legalább havonként egyszer a mi fizekunkban is egy csirke.

Állami jutalmak ipari munkásoknak. A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területén (Szeged, Hódmezővásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor törvényhatósági városok, Csongrád és Bács-Bodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztatnak ki megfelelő ünneplésséggel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara feladatát képezvén, felkérjük a kerületi munkaadókat, ugy a gyárosokat mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és jutalomravaló érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemesnek tartanak. A kitüntetésre való igény előfeltételek

BOGDÁNY és Társa Ujvidék

II. Rákóczi út 66. Budapest, VI. Dalnok-u. 12.
 Saját házban
 Telefon 219. Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
 hanem használjon azonnal

BERETVÁS-PASTILLÁT,

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva. **Ára 1.20** Kapható minden gyógyszerárban.
 Készíti: Beretvás Tamás gyógyszerész Kiszpesten.
 3 dobozzal ingyen postai szállítás.

a következők: 1. Magyar állampolgárság, 2. Tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolgá és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat.) 3. Legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében (tanonc évek beszámíthatók évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékű vagy munkakereset évi összege, a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiányos okiratokkal esetleg a munkahelyi nyilvántartással annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően felszerelt ajánlások a szegedi kereskedelmi és iparkamarához küldendők be.

Polgári iskolák látogatója. A közoktatási miniszter Baranyai Gyula szegedi állami polg. iskola igazgatót a szabadkai, titeli, újvidéki, palánkaibocsei, magyarkanizsai, zentai, ujbabási topolyai és zombori állami magán illetve községi polgári fiú és leányiskolákhoz az 1910-11-ik tanévre iskolalátogatót nevezte ki.

Ujdonság van minden mapazállandó Moziban. A képek gyönyörűek, váltakozó, tanulságos tájképek nagy vonzó erővel bírnak. A tanuló ifjúságra nézve igen előnyös, ha ezen tájképeket megnézi, mert az ismeretkörét bővíti. Maga előtt látja azt a vidéket, melyet éppen tanul és így soha nem felejt.

Az új izr. hitoktató. Örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy birt adjunk arról, hogy az újvidéki izraelita hitközség új hitoktatót alkalmazott, ki a köz. iskolákban látja el a hitoktatást. Ebben semmi különös örömdetes eseményt nem látunk, mert a hitoktatás a hitközség autonóm joga, de az igenis örömdetes, ha ezen állásra olyan férfit választanak, mint Klein Armin ki múlt vasárnapon lendület szónokiatával fényes tanujel adta szónoki képességének és gyönyörű, magyaros, zamatos, tömör, költői lendületű ékesszólásának. A zsidó ifjakhoz szólott a belső meggyőződés hangján oly igaz érzellemmel, ahogy egy zsidóvallású magyar hitoktatóhoz illik. Csak vessze ebben a szellemben a mi zsidó ifjúságunkat. Neveljen belőlük hitbuzgó jó magyar embereket.

A Jórárt-alapítvány. A szünidőben az Újvidéki Napló felvetette azt az eszmét, hogy az újvidéki tanítóság volt elnökének id. Jórárt János érdemeit megörökítendő egy a nevével is alapítvány létesítsék. A tanítóság nagy része távol volt a városból és így sokan nem értesültek a mozgalomról, ezért újból felhívjuk a tanítóságot, hogy vegye kezébe az ügyet, mert Jórárt János megérdemli, hogy emléke megörökítse. A Népbankban van elhelyezve az eddig befolyt összeg, aki hozzájárulni óhajt, az szerkesztőségünkhez juttassa adományát, ki a pénzt gyömölcsözölő elhelyezi.

Yásár van ma Tiszakálmánfalván és Verbaszon.

Elsúlydát dereglye. Mozsor község határában a Tisza folyón Schmidt Mayer cég 10.000 drb. téglával megrakott dereglyéje a nagy viharban elsúlydát. Kiemelése iránt a károsult cég már intézkedett.

Felakasztotta magát. Horváth Lajos 58 éves egyn f. hó 8-án elmezarában felakasztotta magát.

Járgyalás. Bíró: Hol loptad cigány ezt a gyönyörű öltönyt?

Cigány: Nem loptam kenyérem metúságos bíró ur, csak megcsudátam, mikor Szenz György férfiszabó üzlete mellett a Rákóczi-utca 29 alatt elmentem, magámhoz vettem és tudtam, ha ide hoznák, a bíró urnak is megtetszik és rögvést csinátat beléle. Az öltönyt a bírónak megtetszett, csináltatott is beléle, de a cigányt ottmarasztaltatta.

Szerencsétlen játék. Darázi István 13 éves fiú e hó 10-én Tiszai-tvárfalván a szalmakazal körül játszadozott. Amint társai elől, kik üldözték, menekülni akart, elbukott és szerencsétlenségére éppen szalmahúzóhorzba esett, amelyen a szájtól egészen a fülig felhasította az arcát. Az újvidéki kórházba hozták, hol gondos ápolás alá vették. Az arcát összevarrták és ha szakalla lesz a forradás nem latszik.

A Krémér-féle szegedi Vígyszínpad f. hó 8 és 9-én nálunk a Récei-féle vígadóban vendégszerelt. Krémerek kedvesen szórakoztatták a szép számú közönséget.

Villámokozia tűz volt folyó hó 1-r-én délután — mint levelezőnk írja — Csurogon Rengeteg zivatar keltekezett, melyet félelmetes égiháború előzött meg. A villám több helyen becsapott, közte Milin Uros buzaszalmájába, mely tüzet fogott és teljesen odaégett. A kár egynéhány száz koronára rug. — Ugyszintén Topolyán is. — mint levelezőnk írja — Morvai Máté ottani lakos a napokban haza vontatta magánjáró csepőgépet, miközben nagy vihar támadt. A villám lecsapott a gépbe és azt fölgyújtotta. A gép és a szerszámok bódé teljesen leégett. A kár 3300 korona, de megtérül, mert a gép biztosítva volt.

Versenyfárgyalás. A város által építendő gőzhengszin és szerszámraktárra beérkezett ajánlatok a szombati tanácsülésen bontották fel. Ajánlatot tettek a következők: 1. Czocek Nándor vállalkozó Újvidék, 8640 K. 09 f. 2.) Lerch István és Teschner András köm. és ácsnemekek 7828 K. 05 fillérben 3. Guszek István helybeli köm. mester 8319 K. 51 fillérben. Lerch és Teschner ajánlatát, mint legolcsóbbat fogadták el.

Júdövész pusztítása. A belügyminiszter jelentése szerint Magyarországon 1910. február havában gümökörben elhalt 6047 egység. Ebben a számban Bács-Bodrog vármegye 174, Zombor 6, Szabadka 36, Újvidék 11 és Baja 6 halálessel szerepel.

Kiállítás Temesváron. A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület október 15, 16, 17 és 18-án rendezendő országos baromfi, bor és helyi jelegű tengeri kiállításra szóló tervezetét már a napokban szétküldte az ország baromfitenyésztőinek és bortermelőinek. A mint ezen kiállítási tervezetből kiviláglik, azáltal, hogy a vezetőség tömeges állami baromfi bevásárlást biztosít, ezen kiállítás olyan nagy arányú lesz, amely méltán megérdemli a baromfitenyésztők és bortermelők figyelmét, amiért is részünkről szintén csak melegen ajánljuk az ezen kiállításon való részvételt. Végül megjegyezzük, hogy az ezen kiállítás iránt érdeklőknek egy egyszerű levelezőlap megkeresésre kiállítási tervezetét küld a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület, Temesvár, Belváros, Szerb-utca 2. sz. I. emelet.

(Aki nek háromszor kell csöngetni.) Egy nagyforgalmu helyen a villamos hirdelen megáll. Nagy csöndület támad. A kocsiban felugrának az emberek és ijedt kérdések röpködnek.

— Mi az?
— Elgázoltak valakit?
— Meghalt?

A csöndület közepén egy kékkötényes szolga áll. Hatalmasan be van rugva és bárgyu mosolylyal néz körül.

— Miért nem vigyáz? — rival rá néhány ember, — most majd a villanyos alá kerül.

— Rézég disznó — kiált rá a kocsivezető — nem hallotta, hogy csöngettem?

— Nekem nem csöngetett — vitakozott az ember.

— Kétszer is csöngettem, — ismétli a kocsivezető.

— Az semmi.

— Semmi?

— Igenis semmi. Én londiner vagyok, nekem háromszor kell csöngetni.

Végzetes kaland. Megértük az időt, hogy Szelenese helyet Cservenka lett immár a vérfa-gyaszító események szintere. A vérengző természetű szelenesei janicsarok nem elégednek meg saját kerületükkel, hanem átkalandoznak más városrészekbe is, hogy kegyetlen fegyverükkel áldozatot szedjenek. Addig jár a korszó a kutra, míg el nem török közmondás beteljesedett. A szerbek ugyanis a nemessilüicsi-utcai Fehér löhoz címzett korszmában va árnáp tartották szokásos táncukat, ahol a szelenesei jó hírnévnek örvendő Mirkovits Zsárko is megjelent, hogy kedvére kiombolja magát. A legény füttyökt és bicskát vitt magával, de pénz nem s így cigányok újraszait nem vettek figyelembe. A cigányok fumi-gálása sértette is a legényt s elégtéte tákart venni magának s bottal ütlegelni, majd bicskával szurkálni kezdett. A cigányok a veszély láttára szétrebbentek, majd megröngtánt Mirkovitsot s az ütlegeket kamatostul visszaadták. Az egyik cigány a most már tuloró ellen védekező Mirkovicsot szintén kessel támadta meg s néháy gyakorlott döés után teljesen szétvagdalta. Mirkovits összeesett s rövid kínföldés után a helyszínen meghalt. A mentők a kórházba szállították, ahol felboncolják. Az árnyékviágból elköltözött Zsárkó méltó partnere volt Lázits Gyurónak, aki egy évvel előtte szintén életével fizette meg garázdalkodását. Ezen újabb megdöbbentő esemény fényesen bizonyítja a személybiztonság gyöngeségét s a rendőrség reorganizációjának égető szükségét.

Szerencsétlenség. Sa káslak községében javában follik az új községházának építése. Sztankovits Ferenc mint kömivestanonc szorgoskodott az építkezés körül s az épülődő községházának tűzfaláról — 8 méter magasságból — lezuhanat és súlyos sérüléseket szenvedett. A súlyosan sérült gyermeket most szüleinek lakásán ápolják.

Kivándorlás. Ausztria-Magyarországból a legtöbb megjelent hivatalos kimutatás szerint a mult évben 70,191-en vándoroltak ki Amerikába. Ezek között 27,941 magyar, 21,096 német. A többiek más nemzetiségűek. Ugyanezen időszakban Ausztria-Magyarországból 11,026 magyar és 4278 német vándorolt vissza Amerikából.

A vigyázatlanság áldozata. Tóthgyörgy György topolyai lakos 14 éves István nevű fia a mult hó 31-én Ozoarak János 10 éves fiával kocsin szalmát hozott a szállásról. Egy hirtelen fordulónál a kocsit nagoyt zökkent és mindkét gyerek leesett a kocsiról és a kerek alá került Tóthgyörgy István, kinek mellkasát zúta össze a kerek, alig fél órai szenvedés után belső elvérzés folytán meghalt. A másik fiúnak a lábán történt jelentéktelen bórhorzsoláson kívül egyéb baja nem lett.

Öngyilkosság. Rémes hír járta be f. hó 4-én a korai reggeli órákban a várost. Azt beszéltek, hogy egy tüzérkatonna megölte Varga Gergely hajómunkást, de a hír nem bizonyult igaznak, mert Varga önkézelet oitotta ki életét, még pedig a balkezével, amikor reggeli fél 6 órakor ittas állapotban az utcán vászorgott. 5-én boncolták és mindenben megerősítést nyert Véssei Elek főkapitány vé eménye, ki azonnal kizártnak tartotta a gyilkosságot, hanem azt az állítását igazolta, hogy Varga öngyilkos volt.

Nincsen elégedő iskolánk. A gimnázium, polgári tulzsufoolt. Nagyon sok tanuló künnrekedt, kik most már nagyon bajosan tudnak valahol elhelyeződni. Reáliskolát alapsitunk, akkor nagyon sok gimnazista és polgári tanuló jár majd ide. Mint halljuk ömeltósága a főispán eziránt már megtette a szükséges kezdeményező lépéseket és tudjuk, hogy amit főispánunk a kezébe vesz, an-

Fischer Testvérek

UJVIDÉK

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám

Telefon:

műszaki telepe.

Elvállal: köponti fűtést, szellőztetést, vízvezeték és csatornázási berendezéseket, villany- és erőátvitelt, ugyszintén kulfurást és hygenikus berendezést. Minden e szakmába vágó egyéb munkálatok a legjutányosabb árban. **Járvék és költségjegyzék díjtanok.** Pontos, lelkiismeretes, leggon-dosabb kivitel. — **Jó munka.**

nak van sikere. A város támogatása mellett az állam létesítene realiskolát. Igen üdvös volna.

Furcsa bosszu. A csantavéri vasuti állomás főnöksége — mint levelezőnk írja — az ottani csendőrségnél feljelentést tett, hogy Földi József ottani lakosnak egy waggon, zsákokban levő rozs buzáját ismeretlen tettesek szállításra alkalmatlanná tették, mert a zsákokat késsel kihalásították. A csendőrség a nyomozás során kiderítette, hogy a tettesek Földi családjei voltak, akik a zsákokat az állomásra hordták és azután összehasították. Kihallgatáskor azzal mentették magukat, hogy a zsákok nagyon nehezek voltak, tehát emiatt bosszút álltak a gazdán.

Kezükbe tört gyermek. Likár Pál hercegszántói földmives kocsi — mint levelezőnk írja — tapasztalni való földet hordott az udvarra. A gazdának 3 éves pajkos fia, míg a kocsi a lovak hajtásával volt elfoglalva és így mindig előre nézett, a koci hátulján pedig a csintalan fiu felkapaszkodott, e közben szabadon libegő szoknyácskáját a forgó kocsikerék elkapta és a tengelyre csavarta, a gyermek a kocsikerék küllői közé szorult; szerencsére, hogy már ekkor a koci megállt s így a gyermek nem morzsolódott darabokra, hanem a mellkas és gerincoszlopja roppant meg. A gyermek eszméletét veszítette, mire veszélyes helyzetéből kiszabadították. A gyorsan megjelent a körorvos dr. Lányi a nagyobb bajnak elejét vette azzal, hogy egy ügyes kézfogással az elgömbült gerincoszlopot és összenyomott mellkast a ruganyos gyermeki csontvázat kiegyenesítette és rendes állásába visszahelyezte. A gyermek a szüleinek legnagyobb öröme már játszik és egészséges. Pedig a szülők már egészen kétségbe voltak esve és sirattak gyermeküket, hogy örökké nyomorék és munkaképtelen lesz.

A fogynövesztő kenőcs. Ma már az egész világ tudja, hogy az üzleti ületek hazája Amerika. Igaz, hogy ezeket a ötleteket az udvariatlan ósdi Európa egyszerűen humbognak minősíti: csakhogy az amerikai jenkí viszont édes-keveset törődik ezzel a minősítéssel. Legutóbb igen nagy szenzációja volt Amerikának és talán az egész világnak az ugynevezett „amerikai fogynövesztő csodakenőcs”. Nagy plakátok és újsághirdetések kürtölték szét a hirt a fogatlan emberek öröme. Sok, sok évi fáradságos és költséges tanulmányok eredménye a bámulatos csodakenőcs! Teljesen fogatlan szájból másfél év alatt husz fogat növeszt! A hatás annyira biztos hogy sikerelenség esetén a Money-bank ezer dollárt fizet. Egy tégely ára használati utasítással együtt csak husz dollar (nem is sok!) és ez az tegely elegendes husz fog kinövesztésére. Tehát minden fog csak egy dollárba kerül. Mondani sem kell, hogy rengeteg sokan lépre mentek. Pedig nem volt rászédés a dologban, amennyiben a kenőcs használati közben a teljesen fogatlan szájból valóban szépen sorban kibújik, kifejlődött husz hóféhér fog. A huszadik fog kijötté után a kenőcs hatása megszűnt. A kenőcs, káprázatos csomagolásából kibontva, rózsaszínű, finom illatu, keményes ír volt. A használati utasítás szerint a fogatlan inyet másfél éven át naponta egyszer enyhén be kell dörzsölni a csodakenőccsel. Csakhogy kizárólag öt-hathónapos csecsemőnél szabad alkalmazni! Ez volt az az ugynevezett ötlet, melyen mi ósdi európaiak bizony fejünknek csóváljuk. Tudnivaló ugyanis, hogy körülbelül fél éves korban bujlik ki az első tejfog és másfél év alatt, tehát mire a gyermek két éves lesz, összesen husz tejfogacska nő ki a szájában. A felnőtt fogatlanoknál most egész Amerika nevet, annyira tetszik nekik az ötlet.

A városi fürdő élénkségéről. Dacára annak, hogy legtöbb magyarországi fürdőben a fürdővéd már véget ért, a Városi Artézi Jódos

Nem kell fürdőbe utaznunk! Az Ujvidéki Városi Artézi Jódos-fürdő VIZGYÓGYINTÉZETE

a modern vizgyógyintézetek minden vívmányával van felszerelve. Fangó gyógymód, fél-fürdők, bepakolások, Radiogen ivó- és fürdőkura, szénsavfürdők, Kneipkura, naplégfürdő, svéd gimnasztika, kénes, tengeri sósfürdők, villanyos négyrekesz, villanyos fényfürdők, vibrációs massage, az összes villanygyógymódok.

Allandó fürdőorvos.
Elsőrangú graeffenbergi vizgyógykezelők. Külön női és külön férfi osztály.

fürdőben ez a hét, dacára a több napi esőzésnek, teljes élénkségével köszöntött be. Hétfőn és kedden körülbelül 40 ujvidéki beteg érkezett a fürdőbe, akik legtöbbben itt meggyógyult betegek ajánlatára keresték fel a gyógyhatásról mind szélesebb körben ismeretű lett Városi Artézi Jódos fürdőt. A jelenleg gyógykezelés alatt álló betegek névsorából a következőket sikerült följegyezni: A Popov Rachila gör. kel. plébános neje, Liliomos, tolcsvai Nagy Gábor debreczeni csendőr kerület parancsnoka, Debreczenből, Tripolszi Gábor jegyző, Bács, Ohausz János aljegyző, Hódás, özv Weigenfeld Fanny, magánzónó, Mitrovitzáról, Czizler Fülöpné földbirtokos neje, Kuczora, Lórián Dezsőné, Máv. hivatalnok neje, Zágráb, Kolling Márton, jegyző, Bácszentivan, Hromadka józsef, bányatiszt, Léva, Fiehn Márton kereskedő, Baja, Járity István uradalmi főerdész, Illok, Lovrenovity János kereskedő, Zomborból, Marmath Lajos előjáró, Káty, Fessing Hermann kereskedő. Vukovár, dr. Rákics Péter, Belgrád. Spitzer Samuel hiv. Budapest stb.

Rákosi Viktor nem csak a felnőttek legkedvesebb humoristája, hanem a gyermekeké is. Most pompás humoros történetorozaot ír Stefko bácsi esetei címmel. Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjába, a Jó Pajtás-ba. Ezek a történetek, nemkülönbön Dörmögő Dömötör újabb kalandjai a dobsinai jégbarlangban adják meg most a lap vidám jellemét. De vidám, derült hangulatu benne minden: Lampérth Géza verse és elbeszélése, Holló Sári és Elek nagyapó meséi. Mihály Rezső művészi képe, kacagató tarka történet, Dánielné Lengyel Laura regénye a török időkől. Rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám tartalmát. A „Jó Pajtás” előfizetési ára egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fil. Előfizetési pénzek Budapest. IV. Egyetem-utca 4. szám alá küldendők.

M. K. Folyam és Tengerhajózási Részvénnytársaság

MENETRENDJE:

Vukovár-Ujvidék között

Naponta péntek kivételével

Lefelé	Felfelé
indul 4:00 reg. Vukovár vasut érkezik	6,50 este
> 4:10 » Vukovár város	> 6,35 »
> 4:50 » Bácsujlak*	> 5,35 d. u.
> 5:05 » Opatovác*	> 5,10 »
> 5:30 » Dunabökény	> 4,30 »
> 5:55 » Sárengrád	> 3,55 »
> 6:45 » Ilok	> 3,20 »
> 6:35 » Palánka	> 3,05 »
> 7:20 » Susek-Koruská	> 1,55 »
> 7:30 » Bánostor	> 1,40 »
> 7:45 » Čerevic	> 1,25 »
> 8:00 » Beocsin	> 1,10 »
> 8:10 » Ójutak	> 1,00 »
érk. 8:45 reg. Ujvidék	ind. 12,10 d. u.

*Ladik állomás.

Yajda Dezső

elsőrangú fényképészeti-műintézete

UJVIDÉK

Petőfi-utca 32 (Saját házában).

Spirka József

műszaki vállalata
Ujvidék.

Kérem az eddigi irányomban tnisutott jóindulatu támogatásban ezental is részesíteni s nagybecsű rendeléseivel megtisztelni, melynek ellenében biztosíthatom, hogy teljesen modernül berendezett új műhelyemben készült munkáimmal igyekszem a legkényesebb igényeket is kielégíteni. Vízvezetési-, légszesz-, csatornázási-, központi fűtési-, szellőztetési-, és fürdőberendezések. Gőzfürdők. Angol clostettek Pulsóméterek. Hidraulikus Vidder telepek. Szivattyukkal kombinált hőlégmotorok. Mindennemű szivattyutelepek. Házi telephon berendezések és az összes lakatos munkálatok.

Legjobb referenciák!

Telefón 246.

Teljes tisztelettel

Spirka József

műszaki vállalata Ujvidék, Szent István-u. 5.

Figyelmeztetés!

A Schicht
szarvasszappan

valódi csakis a

Schicht!

névvel és a „szarvas“ véd-
jeggyel!

Követelés behajtási és tudakozó iroda.

A kereskedők érdekeit szolgáljuk ezen vállalatunkkal. Szerzett bőséges tapasztalataink irányítóink lesznek, hogy a **külvivóségek gyors és sikeres behajtását** nemcsak Magyarországon, hanem a társországokban is minden hasontermészetű ügyet gyorsan lebonyolíthassunk. **Nyelvismereteink** is nagy segítő eszközeink, mert: a horvát-, szerb- és a német nyelvekben teljes szó- és írásbeli jártasságuk vagyunk — Információink a ténybeli valóságnak megfelelnek.

Az igen tisztelt ügyvédi karnak is hasznos és üdvös szolgálatot véltünk teljesíteni, mert ismeretes azon körülmény, hogy az ügyek gyors lebonyolítását nem engedi különösen a személyze-hiánya és így a végrehajtás foganatosítását akadályozza, ezért e bajon segíteni óhajtunk, amidőn **követelés behajtási és tudakozó irodánk** működését kizárólag végrehajtások körösztülvitelére, azoknak gyors és lehetőleg sikeres lebonyolítására és továbbá a horvátországi árverési iratok beszerzésére fordítjuk. Kiszűrgetjük az ügyeket, és a telekkönyvi állapotokat nyilvántartjuk. Ugy a t. ügyvédi kar, valamint a t. kereskedők érdekeit szolgáljuk **gyors és lelkiismeretes megbízható munkánk, által ezért kérjük a szives támogatást.**

Teljes tisztelettel

Rosendorn L. Gábor és Rosenfeld Gyula
Rákóczi Ferencz-ut 37. — Telefon 186.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványvíz

ÜDIT-GYÓGYIT ÜDIT-GYÓGYIT

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hughyó- és Fénykőzödé-
néi a légutak és a kiválasztó szervek hu-
rutos bántalmainál kitünő hatásának bizo-
nyult.

ORVOSILAG AJANLVA
Főlerakat: DIETZGEN IMRE FAI
cégnél Ujvidék.

Fuvarlevelek.

felülvizsgálása. a helytelen fuvardíjtételek alkalma-
zása által beszédett díjtöbbletek visszareclamá-
ldadt, hiányszó és megsérült küldemények,
továbbá határidőkéselelmekből eredő kárté-
ritések kieszközlését, a legjutányosabb feltételek-
kel és legpontosabban eszközli:

Délmagyarországi fuvarlevél felülvizsgáló és
visszakereseti iroda

hat. eng. fuvarlevél felülvizsgáló cég, Ujvidéken
Eötvös-tér 2. postafiók 15. sz

Gépirói, könyvtitli és gyorsirói SZAKISKOLA MEGNYITÁSA!

Szigoruan szakképzett vezetés!

Gyors, lelkiismeretes és célszerű!

A legújabb rendszerű írógépek!

A gépirás tanfolyama 2 hétig, a könyv-
viteli és a gyorsírás 4 hónapig tart. A
tanítás minden hónap elején és 15-én kez-
dődik. Oktatás nyerhető a német nyelvben
is 3 hetenként.

DÍJAK:

a gépirás egész tanf. 20 K, könyvviteli 12
K, a gyorsirói 10 K, a német nyelvi 8 K,
havonként.

Bővebb felvilágosítás és jelentkezés Hán u.
4 szám alatt.

Csernyei Mór

gyorsírás-tanár

magyar- és német gyorsírás tan-
folyama már megkezdődött.

Ház eladás

Családi okokból a Péterváradon az öreg Sör-
ház utcában lévő 712. számú házat szabdkéz-
ből jutányosan eladom. A házban 2 szoba, kony-
ha, mellékhelyiség van, szép kert is. Ugyanitt szép
fényezett butor és jókarbanlevő varrógép is eladó.

Kleiner Mihály
tulajdonos.

Számlázó (stracista)

magyar-német rövidárus
azonnal felvétetik.

Ajánlat, bizonyítványmásolatok,
igények „ABC“ jelige alatt.

Az országosan jóhírnévnek örvendő **Grand Hotel Récei** szálloda

éterme, söresarnoka, és vigadójának

átvételét van szerencsém tudatni.

Bel- és külföldi elsőrangú szállodákban mint konyhafőnök nyert tapasztalataim ré-
vén, azon kellemes helyzetben leszek, hogy a t. c. közönség legkényesebb izlését is kielégít-
hetem, és üzletemet a mai modern igényeknek teljesen megfelelően vezethetem.

Helyiségeim kisebb és nagyobb társasvacsorákra, lakodalmakra összejövetelekre és
bálokra a nagyérdemű közönség rendelkezésére állanak.

A t. c. közönség nagybecsű támogatásáért esedezve maradtam

Az átvétel szeptbr. 1-én történt

kiváló tisztelettel

LÁNG JÁNOS.

Izletes konyha. Kitünő italok és figyelmes kiszolgálás.
Abonensek háiban és házon kívül elfogadtatnak.

Szönyegek, függönyök, terítők és
minden lakásberendezési tárgyak
nagy választékban.

BUTORHÁZ

MENRÁTH L. és FIA UJVIDÉK

Kossuth Lajos-utca 46-48.

Ujannon épült modern butoráruházában mindennemű butorból a legnagyobb választék.

Kész berendezett szobabutoroknak állandó kiállítás.

Menyasszonyi kelengyék minden árban.

Alapított 1843-ban.

Telefon : 87.

Férfi, női-és gyermekruha-üzletemet.
Kossuth Lajos-u. 16. sz. alatt. a t.
közönség b. figyelmébe ajánlom.

Az őszi és téli idényre

gazdag raktárom van, ahol mindenkinek
megfelelő finom és

legfinomabb

kelmekből készült kész

ruhák kerülnek eladásra

és

mégis,

habár finomság és divatos elegancia tekintében legkiválóbbak.

igen jutányos árban.

Özv. Schwarz Simonné.

Az asztalosipar

remekei

Jausz Rezső asztalosmesternél

Rákóczi Ferencz út 55 sz,
a legszebb kivitelben készülnek.

Portalok, -butor-
épületi asztalos
munkák, külön-
ösen konyha-
berendezések-
ben szakember.
Izlés, jó és gyors-
munka jellem-
zik.

Elvállal bármi-
nő nagy beren-

dezéseket jutányos árban.

Tervek, rajzok, költségvetések
díjtalanok.

Számtan.

Tanító;

Mennyi 24 meg 5?

Tanuló 24 meg 5 az 29.

Helyes, most tehát már biztosan tudjátok
és mindenkinek megmondhatjátok hogy

SZENZ GYÖRGY

férfi szabó,

Rákóczi Ferencz ut 29 szám alatt lakik,
kia kül-és beltröldi leghiresőbb gyárt-
mányu szövetekből készíti a leg-
szebb férföltönyöket és mégis
igen olcsón

Régi cég, izléses, divatos, finom
munka.

Drezdai Motorgyár részv.-társ.
Németország egyik legrégibb és
legnagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányú
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és locomobilokat

valamint **Szivógázmotorokat**

MEGLEPŐ UJDONSÁG!

EGYETEMES GENARATORUNKKAL

a tényleges lóerő

óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselet:

Gellért Ignác és Társa

Budapest, Teréz-körút 41.

Telefon 12-91.

Legmesszebbmenő jótállás Kedvező fizetési feltételek

Műasztalos.

A legdivatosabb, a legizlésesebb
kivitelű butor

Sipos Jenő

műasztalosnál

Honvédköz-Vámpalotával szemben készül.

KLUKA

Zongoratelep

Petőfi u. 18. sz.

Zongorahangolás.

Uj, gyönyörűhangú kitünő-
szerkezetű zongorák különféle
árban a legszebb kivitelben. ked-
vező fizetési feltételek mellett
kaphatók 5-10 évi jótállással.

A zongorák kiállítása meg-
tekinthető.

Acetylen-világítás a jelenkor világítása.

Önműködő acetylen-készülékkel világíthatók nem csak egyes lakások, házak épületeso-
portok, hanem egész falvak, városok, vasuti és hajóállomások, hajók.

Acetylen-fehér, tiszta, fénylő lánggal ég és a napfényhez legközelebb áll, a szemre jóté-
kony hatású, az ember színét meg nem változtatja. Nem ártalmas, kevesebb hőt terjeszt, mint
a légszesz, Berendezése is a legolcsóbb. Előállítás a egyszerű szerkezetű készülékeinkkel történik.
Nagyon könnyen szabályozható. — Célszerűsége ott bizonyul be legjobban, ahol sem gáz, sem
villany nem alkalmazható és ahol gyorsan kell a világítást bevezetni.

Ujvidék és környékének képviselőjét Fischer Testvér urakra biz-
tuk, kik mint kiváló szakemberek az acetylen-telepek felállítására is
megbízhatók.

BOROSS TESTVÉREK fémárugyár Budapest.

FISCHER TESTVÉREK Ujvidék, Rákóczi Ferencz-út 57. szám.

Hotel Fábry szálloda átvétele Ujvidéken.

Van szerencsém a tisztelt helybeli és vidéki közönségnek valamint a kereskedel-
mi utazó urak szives tudomására juttatni, hogy az ujonan átalakított 24 vendégszobás szál-
lodát egész ujonan berendezett kávéházat és éttermet

1910. október hó 1-én

saját kezelésembe átvesszem.

Minden igyekeztem oda irányul, hogy a t. vendégeimnek megelegedést
kiérdemeljem és hogy a tiszta 24 vendégszobáimmal, ujonan berendezett kávéházzal ki-
fogataltan konyhámmal jó italokkal a t. közönség megelegedését kiérdemeljem.

A kávéházban naponta elsőrendű zenekar hangversenyez, a vendégszobák vil-
lanyvilágítással vannak ellátva, nyáron szép kerthelyiség, minden vonatnál saját kocsim áll
a t. vendégeim rendelkezésére, mindezen előnyök mellett a szobaárak mérsékeltek és csak
ládi lakosztályokat hosszabb tartozkodás mellett mérsékelt árban bocsájtok a t. utazó urak-
nak rendelkezésére mint az utazók egyletének pártoló tagja az összes szállodai, kávéházi,
éttermi számlából 5% szelvényfizetés engedményt adok. Szives pártfogást kér

Roekenstein József

a Fábry szálloda bérloje.

Ön kldob, ha másutt fizet izléstelen szabásért!

Nálam a legjobban, finom kivitelben, az őszi idényre készülnek a legdivatosabb toilettek.

SPANG PÉTER női divatterme

Ujvidék, Rákóczi Ferencz-ut 6.

Szerémi-Borozó

Ujvidéken

Kenyér-utca 28. szám alatt a Központi Hítelintézettel szemben, melyben **Schwarz József** úr saját termésű borai, a getett törköly palinkája, a 27 holdnyi kámenicai Paraga hegyen levő szőlőjéből, poharaként vagy zart paackokban mérséket árák me ett kerülnek kimerésre.

Megrendelések 50 literen feül hordóban **Schwarz Testvérek** irodájába intézendők (Haltér 12. sz.)

A Borozóban olcsón es jól lehet étkezni.

Mozi a kedves otthonunk!

Mozi a kedves otthonunk!

Apolló-állandó

mozgó színház, a Récei szálloda mellett.

A legkellemesebb szórakozó hely!!

Gyönyörű élvezetet nyújtó tiszta képek. Mindenki, a leggyermek, akár felnőtt jól érzi magát itt. Belépti díj igen mérsékelt.

A Báics-féle zeneiskolában

a beiratás f. évi szeptember hó 1-én (Szücs-utca 17.) megkezdődött.

Zongora, hegedű, cello és szolo ének, zeneelmélet. Tanárai okl. művészek.

Beiratási díj 3 kor. Havi tandíj 10 korona.

A mult évi sikeres működés és a tanítványok kitünő vizsgálati hangversenye a legjobb ajánlat.

Alapos szakszerű oktatás!

Söracsarnok megnyitás.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Szlávnice-féle** jóhírnévnek örvendő **vendéglőt átvetttem** és saját kezelésében vezetem törekvésem odairányul, hogy a n. é. közönséget, úgy mint eddig teljesen kielégíteni tudjam. Jó italok és izlejes ételek a nap bármely szakában kaphatók. Gondos, pontos, kiszolgáltatással régi elismert jó hírnevem továbbra is fentartani óhajtom.

Fischhorn András
vendéglős

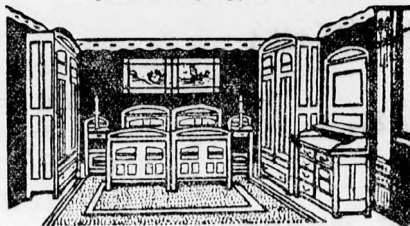
Butorvevők!

Szives figyelmüket felhívjuk a Hungária: kiviteli tömörfabutorgyár Schönberger és Léderer cég gyártmányaira

Ujvidék a gázgyárral szemben.

Hungária butorok: szolidan, izlésesen, és finoman vannak kidolgozva.

Hungária butorok: csak is elsőrendű száraz keményfából készülnek.

Hungária butorok: ennek folytán nem viselik magukon a tömeggyártás bélyegét, hanem szépek és tartósak.

Hungária butorok: olcsók, mert nem kell értük sem fuvar, sem csomagolási költséget fizetni, mint távollevő gyárakból érkező butoroknál és nem rongálódnak a szállítás alatt.

Hungária butort: minden vevő az **eredeti gyári áron** kaphat: Schönberger Lipót és Fia ujonnan berendezett és új választékkal felszerelt butorkereskedésében, mint a

Hungária kiviteli tömörfa butorgyár

Schönberger & Léderer cég helyi lerakatánál.

Ujvidék Kossuth Lajos utca 7 sz. alatt.

MINDENKI TUDJA

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában

lehet legjobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24. = UJVIDÉK. = Telefon 24.

Gyermek-kocsikban nagy választék.

STEFANOVITS L. Fia Ujvidék

Alapított 1866.

Kossuth Lajos-utca 27.

Telefon szám 78.

Elsőrendű kékkő, Dupuy-féle buza magcsávaja.

Legolcsóbb kávéraktár.

Minden fajtájú ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben. Californiai gyümölcs. Friss Szardínia és keleti tengeri hering.

Konservált főzelék dobozokban. — Görög gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejjágyarásból. Bajor sör palackokban. Asztali csemege borok és pezsgő, legfinomabb lipuerk

Prágai sonka, legfinomabb Sajtfélék. Befőttes gyümölcsök

Minden friss állapotban és a legolcsóbban.